Dosarul nr.4r-2751/24 Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani
4-22161420-02-4r-24062024 Judecător: Beșliu Liudmila

D E C I Z I E
în numele Legii

21 august 2024 mun. Chișinău
Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău
Având în componența sa:
Președintele completului, judecător Robu Oxana
Judecători Budeci Vitalie și Schibin Vladislav

examinând în ordine de recurs, fără participarea părților, *recursul declarat de către șeful adjunct al Biroului Vamal Centru, Cebanenco Vladimir*, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 23 februarie 2024, prin care a fost admisă contestația declarată de apărătorul Moruz Valentina în interesele lui Gorchin Radu și s-a încetat procesul contravenţional iniţiat în temeiul art. art.43[1], 287 alin. (10) Cod contravențional în privinţa lui Gorchin Radu, din motivul lipsei faptei contravenției.

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, -

A C O N S T A T A T:

1. La data de 16 septembrie 2022 de către agentul constatator din cadrul Biroului Vamal Centru, Levinschi Olesea, inspector superior SPC al Biroului Vamal Centru a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 6543/2022, prin care s-a stabilit că *,,la 21.12.2021 în cadrul postului vamal „Chişinău 2 PVI. Cricova" de către specialistul în domeniul vămuirii, cet. Midari A., angajat al brokerului vamal ,,Broker Logistic S.R.L, a fost depusă declaraţia vamală nr. 2080173623, de plasare în regim vamal de Import definitiv al mărfurilor (uşi din metal), pentru agentul economic „Grand Secret" SRL c/f: 10010600022655, sosite din Bielorusia. La momentul închiderii carnetului TIR nr. PX85058976, a fost depistată o divergentă de (37,2 kg) a greutăţii brutto în rub.11 a carnetului TIR, fiind declarată 16936,11 kg, greutatea cumulativă pentru 3 declaraţii vamale din grupaj 16898.91 kg, cu stabilirea unui neajuns de mărfuri. Urmare a explicaţiilor specialistului în domeniul vămuirii si şoferului Gorchin Radu Nicolae, angajat al agentului economic transportator ,,NEUTRAL- COM" SRL, c/f: 1003602012175 s-a stabilit existenţa invoice nr.17/12/2021 din 17.12.2021 cu greutatea brutto de 37.2kg/35.6kg, în sumă de*

140.91 USD, conform căruia agentul economic „Grand Secret" SRL, importa (uşi şi ramele lor din lemn-3 seturi), tranzacţie gratuită pe care lipsea stampila postului vamal de frontieră, fapt ce denotă nedeclararea mărfurilor atât la postul vamal de frontieră, cât si la momentul vămuirii grupajului de mărfuri la postul vamal de destinaţie. Ulterior pentru lotul dat de mărfuri, de către specialistul în domeniul vămuirii, a fost depusă declaraţia vamală nr. 2080174198 din 22.12.2021, Astfel, prin nedeclararea mărfurilor organului vamal, la traversarea frontierei R. Moldova, cet. Gorchin Radu Nicolae a comis contravenţia ce cade sub incidenţa art. art. 13, 287 alin. 10 Cod contravenţional,.

Prin decizia asupra cazului de contravenție vamală nr. 6543/22 din 16.09.2022, Gorchin Radu a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art.art.43[1], 287 alin. (10) Cod contravențional cu aplicarea unei amenzi în mărime de 5000 lei.

Nefiind de acord cu procesul-verbal și decizia de sancționare, la data de 01.11.2022 avocatul Moruz Valentina în interesele lui Gorchin Radu a depus la sediul Biroului Vamal Centru, contestația prin care a solicitat anularea deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 6543/22 din 16.09.2022 cu încetarea procesului contravențional pornit în privința lui Gorchin Radu din lipsa faptului contravenției imputate.

La data de 03.11.2022, Biroul Vamal Centru a remis instanței de judecată contestația înaintată de avocatul Moruz Valentina în interesele lui Gorchin Radu.

2. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 23 februarie 2024, a fost admisă contestația declarată de apărătorul Moruz Valentina în interesele lui Gorchin Radu și s-a încetat procesul contravenţional iniţiat în temeiul art. art.43[1], 287 alin. (10) Cod contravențional în privinţa lui Gorchin Radu, din motivul lipsei faptei contravenției.

3. Nefiind de acord cu hotărârea nominalizată *șeful adjunct al Biroului Vamal Centru, Cebanenco Vladimir* la 01.03.2024, în termen, a declarat recurs împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 23 februarie 2024, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care contestația înaintată să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea cererii de recurs a invocat următoarele motive de fapt și de drept:

- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluţia, ori motivarea soluţiei contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărârii redactate nu corespunde dispozitivului pronunţat după deliberare.

- instanţa de fond nu a dat o apreciere cumulului de probe şi nu a ţinut cont de cerinţele art. 457-458 Cod Contravenţional, care prevăd examinarea contravenţiei sub toate aspectele, complet şi obiectiv, clarificând circumstanţele ce au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei.

Într-o atare abordare Hotărârea judecătorească trebuie să fie legală, întemeiată şi motivată, la judecarea cauzei contravenţionale în coraport cu cele descrise în contestaţia depusă de către Gorchin Radu, instanţa de fond nu a făcut o analiză multilaterală şi coerentă a tuturor circumstanţelor cauzei, nefiind motivată concluzia instanţei or, în hotărâre nu sunt analizate probele pe care îşi întemeiază soluţia, cât şi au rămas fără apreciere probele prezentate de către agentul constatator, în aceste circumstanţe se denotă faptul că instanţa nu a examinat complet şi obiectiv cauza contravenţională dată, iar la emiterea hotărârii nu a dat deplină importanţă prevederilor art. 462 Cod contravenţional;

- menţionează că în hotărârea contestată instanţa menţionează că, „*instanţa atestă că nu este clar dacă petentului i-a fost adus la cunoştinţă actul contestat, la materialele cauzei nu s-a regăsit un act confirmativ, care ar stabili cu exactitate data la care a făcut cunoştinţă petentul cu procesul verbal întocmit în privinţa sa... ”*

Potrivit actelor anexate la materialele cauzei contravenţionale, cetăţeanului Gorchin Radu i-au fost aduse la cunoştinţe actele contestate, prin scrisoarea nr. 15362 din 13.10.2022, mai mult, în contestaţia înaintată, contravenientul menţionează că „*la data de 20.10.2022, prin intermediul oficiului poştal am recepţionat scrisoarea nr. 15362 din 13.10.2022, procesul verbal cu privire la contravenţie nr.6543/22 din 16.09.2022 şi decizia asupra cazului de contravenţie vamală nr.6543/22 din 16.09.2022”.*

În argumentarea poziţiei enunţate menţionează că, la data de 21.12.2021, în cadrul postului vamal „Chişinău 2 PVI, Cricova”, de către specialistul în domeniul vămuirii, cet. Midari A., angajat al brokerului vamal ”Broker Logistic” SRL a fost depusă declaraţia vamală nr. 2080173623, de plasare în regim vamal de import definitiv al mărfurilor (uşi din metal), pentru agentul economic „Grand Secret” SRL c/f: 10010600022655, sosite din Bielorusia. La momentul închiderii carnetului TIR nr. PX85058976, a fost depistată o divergenţă de 37,2 kg a greutăţii brut în rub. 11 a carnetului TIR, fiind declarată 16936,11 kg, greutatea cumulativă pentru 3 declaraţii vamale din grupaj, cu stabilirea unui neajuns de mărfuri. Urmare a explicaţiilor specialistului în domeniul vămuirii şi şoferului Gorchin Radu Nicolae, angajat al agentului economic transportator ”Neutral-Com” SRL. s/f: 1003602012175, s-a stabilit existenţa invoice nr. 17/12/2021 din 17.12.2021 cu greutatea brut de 37,2 kg/35,6 kg, în sumă de 140,91 USD. conform căruia agentul economic ”Grand Secret” SRL importa uşi şi ramele lor din lemn - 3 seturi, tranzacţie gratuită pe care lipsea ştampila postului vamal de frontieră, fapt ce denotă nedeclararea mărfurilor atât la postul vamal de frontieră, cât şi la momentul vămuirii grupajului de mărfuri la postul vamal de destinaţie. Ulterior pentru lotul dat de mărfuri, de către specialistul în domeniul vămuirii a fost depusă declaraţia vamală nr. 2080174198 din 22.12.2021.

Astfel, prin nedeclararea mărfurilor organului vamal la traversarea frontierei R. Moldova, cet. Gorchin Radu a comis contravenţie ce cade sub incidenţa art. 287 alin.

(10) Cod contravenţional, fapt documentat prin procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. 6543/22 din 16.09.2022.

Tot la data de 16.09.2022, agentul constatator împuternicit cu examinarea cazului - post vamal ,,Chişinău2 PVl, Cricova", Andrei Profire, a emis decizia asupra cazului de contravenţie vamală nr. 6543/22 prin care a dispus sancţionarea contravenientului Gorchin Raadu cu amendă în mărime de 100 unităţi convenţionale, cu eliberarea mărfurilor după achitarea drepturilor de import;

- în hotărârea contestată instanţa menţionează că „ *instanţa constată că procesul verbal a fost întocmit cu respectarea prevederilor art.443 Cod Contravenţional, iar careva încălcări privind declararea nulităţii a acestuia nu au fost depistate".*

Consideră că argumentele şi versiunea lansată de instanţa de fond, sunt o interpretare distorsionată a stării de fapt, aprecierile instanţei de fond, pornesc de la nepătrunderea în esenţă a cadrului normativ sub imperiul căruia se desfăşoară activitatea vamală.

Or, contravenţia reţinută în sarcina lui Gorchin Radu - art. 287 alin. (10) Cod contravenţional, se atribuie la categoria celor care afectează activitatea de întreprinzător, fiscalitatea, activitatea vamală şi valorile mobiliare.

Art. 228 Cod vamal defineşte conceptul de contravenţie vamală, care înseamnă încălcarea reglementărilor vamale săvîrşită prin acţiuni sau inacţiune care atrag răspunderi stabilite în Codul contravenţional al Republicii Moldova şi în Codul Vamal.

Succesiv art. 299 alin. (1) Cod vamal instituie că: Contravenţia vamală atrage răspundere contravenţională sau materială în conformitate cu prevederile Codului contravenţional al Republicii Moldova şi cu cele ale prezentului cod. în cazul comiterii unor contravenţii vamale, se poate aplica sancţiunea complementară de retragere sau suspendare a autorizaţiei;

- susține că circumstanţele de fapt ale speţei atestă faptul că prin decizia asupra cazului de contravenţie vamală nr. 8767/22, în sarcina SRL ,,Neutral Com" a fost reţinut faptul comiterii contravenţiei prevăzute de art. 231 alin. (4) Cod vamal, fiind dispusă sancţionarea materială a transportatorului - titular a carnetului TIR PX85058976 - SRL '„Neutral-Com", în acord cu prevederile art. 232 lit. a) Cod vamal, cu amendă în mărime de 40% din valoarea obiectului contravenţiei 2507,10 lei, adică echivalentul sumei de 1002,84 lei.

Mai susține că în acord cu prevederile art. 23 alin. (1) Cod vamal, sînt stabilite următoarele regimuri vamale**,** *regimuri vamale definitive,* a) import; b) export și *regimuri vamale suspensive*: a) tranzit; b) antrepozit vamal; c) perfecţionare activă (cu suspendare); d) transformare sub control vamal; e) admitere temporară; f) perfecţionare pasivă.

Conform art. 42 alin. (1) Cod vamal, Tranzitul este regimul vamal în care mărfurile sînt transportate pe teritoriul vamal sub supraveghere vamală de la un organ

vamal la altul, fără perceperea drepturilor de import şi de export şi tară aplicarea măsurilor de politică economică, dacă legislaţia nu prevede altfel.

Alin. (3) al aceluiaşi articol spune că, titularul regimului vamal de tranzit este persoana sub responsabilitatea căreia are loc operaţiunea de tranzit. în cazurile prevăzute de legislaţie, titularul regimului vamal de tranzit este obligat să depună la organul vamal de plecare o declaraţie vamală de tranzit.

Conform art. 45 Cod vamal, (1) regimul vamal de tranzit se încheie atunci cînd mărfurile sînt prezentate, împreună cu documentele însoţitoare, la organul vamal de destinaţie în stare intactă, cu excepţia pierderilor naturale aferente transportării şi păstrării condiţii bune. (3) Pentru cazurile în care a fost depusă o declaraţie vamală pînă la încheierea regimului vamal de tranzit, acesta se încheie *după efectuarea operaţiunilor de validare care plasează mărfurile în alt regim sau destinaţie vamală.* în cazul validării automate a declaraţiei vamale, regimul vamal de tranzit se încheie din oficiu.

Conform art. 48 alin. (1) Cod vamal, Titularul operaţiunii de tranzit este responsabil de tranzitul mărfurilor. El este obligat să prezinte, în termenul stabilit, organului vamal de destinaţie mărfurile cu mijloacele de identificare intacte, aplicate de organul vamal de plecare.

Conform art. 96 alin. (1) din Regulamentul de aplicare a destinaţiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1140 din 02.11.2005, Titularul de tranzit vamal este transportatorul mărfurilor, iar în cazul mărfurilor tranzitate conform prevederilor tranzitului comun, titularul de tranzit este principalul obligat. Titularul de tranzit este obligat să depună la biroul vamal de plecare, direct sau prin reprezentant, o declaraţie vamală de tranzit.

Aceeaşi idee este exprimată prin dispoziţia pct. l Capitolul XV al Regulamentului cu privire la modul de aplicare a Convenţiei vamale relativ la transportul internaţional de mărfuri sub acoperirea carnetului TIR (Convenţia TIR, 1975), aprobat prin HG nr. 1086 din 25.11.1997 (în *vigoare la momentul transportării mărfurilor peste frontiera vamală de către SRL "Neutral Corn"),* care stabilea că: 1. Transportatorul de mărfuri, care efectuează operaţia conform procedurii TIR, în caz de încălcare a procedurilor Codului vamal, poartă răspundere în conformitate cu acest Cod.

Pct. 8 şi 9 ale Capitolului VII din acelaşi Regulament, instituie că: ”8. La biroul vamal de destinaţie, după sosirea vehiculului sau containerului, trebuie să fie prezentate următoarele documente: carnetul TIR cu notele biroului vamal de intrare; documentele de transport şi de însoţire a mărfurilor, necesare pentru perfectare vamală. 9. Grupele de control documentar verifică corespunderea completării carnetului TIR cu regulile stabilite şi prezenţa în el a ştampilelor biroului vamal de intrare.”

Tot aici art. 179 alin. (1) Cod vamal spune că: Declaraţia vamală, care se depune la organul vamal, trebuie să fie însoţită de toate documentele necesare vămuirii.

Prin urmare susține că este absolut eronată afirmaţia petiţionarului precum că există o normă de drept care impune obligativitatea aplicării ştampilei la punctele de traversare a frontierei pe invoice. Or cadrul legal citat supra indică cert asupra obligativităţii prezenţei în documentele de transport şi de însoţire a mărfurilor a ştampilelor biroului vamal de intrare.

Copia carnetului TIR PX85058976 existenta la materialele cauzei, atestă cu certitudine faptul că Titularul carnetului (rubrica 4) este ”Neutral-Com” SRL**.** Potrivit actelor însoţitoare ale carnetului TIR, dar şi potrivit alegaţiilor din contestaţia semnată de avocatul Valentina Moruz în interesele petiţionarului Gorchin Radu, şoferul companiei transportatoare SRL ”Neutral-Com” este ceţ. Gorchin Radu.

Subsidiar, în raport cu orice referire a petiţionarului la pretinsa viciere a subiectului contravenţiei *(transferând responsabilitatea pentru comiterea faptei contravenţionale în sarcina brokerului vamal, fie în sarcina inspectorilor vamali),* precizează că potrivit art. 17 alin. (4) Cod contravenţional, Răspunderea contravenţională a persoanei juridice nu exclude răspunderea persoanei fizice sau, după caz, a persoanei cu funcţie de răspundere pentru contravenţia săvârşită.

Prevedere similară se regăseşte la dispoziţia art. 229 alin. (3) Cod vamal: Persoanele fizice şi persoanele cu funcţie de răspundere sînt pasibile de răspundere contravenţională în conformitate cu prevederile Codului contravenţional al Republicii Moldova, iar persoanele juridice şi persoanele fizice care desfăşoară activitate de întreprinzător fără a se constitui persoană juridică sânt pasibile de răspundere materială în conformitate cu prevederile prezentului cod;

- notează şi faptul că, potrivit art. 16 alin. (6) Cod contravenţional, persoana cu funcţie de răspundere (persoană căreia, într-o întreprindere, instituţie, organizaţie, indiferent de tipul de proprietate şi forma juridică de organizare, într-o autoritate publică centrală sau locală, i se acordă, permanent sau provizoriu, prin lege, prin numire, alegere sau în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi şi obligaţii în vederea exercitării funcţiilor autorităţii publice sau a acţiunilor administrative de dispoziţie, organizatorice ori economice) este pasibilă de răspundere contravenţională pentru săvîrşirea unei fapte prevăzute de prezentul cod în cazul: a) folosirii intenţionate a atribuţiilor sale contrar obligaţiilor de serviciu; b) depăşirii vădite a drepturilor şi atribuţiilor acordate prin lege; c) neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a obligaţiilor de serviciu.

Raţionamente jurisprudenţiale relevante sunt expuse în conţinutul Hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie *"Cu privire la practica examinării în contencios administrativ a litigiilor legate de aplicarea legislaţiei vamale",* nr. 4 din 24.12.2010, pct. 33: ''Pornind de la titlul art.231 Cod vamal - Tipurile de contravenţii vamale cu răspundere materială - , urmează de menţionat că, în aceste cazuri, este vorba de contravenţii vamale care prevăd sancţiuni materiale, şi nu contravenţionale, exprimate prin încasarea amenzii (art.232 Cod vamal), calculate în procente din valoarea mărfurilor ce constituie obiect al contravenţiei, pe cînd în cazul încălcărilor

contravenţionale, se aplică sancţiunea contravenţională sub formă de amendă exprimată în unităţi convenţionale. La fel, este diferită şi procedura de soluţionare a acestor contravenţii. Astfel, cererile privind contestarea deciziilor cu privire la sancţiunile vamale prevăzute de art.231 Cod vamal sînt examinate în instanţă de contencios administrativ, iar cererile de contestare a proceselor verbale sau a deciziilor cu privire la răspunderea contravenţională sînt examinate conform cerinţelor Codului contravenţional. Deci, în asemenea condiţii, este indispensabil de a delimita tipurile de contravenţii vamale cu sancţionare materială de cele cu răspundere contravenţională, ce atrag după sine aplicarea sancţiunilor contravenţionale sub formă de amendă în unităţi convenţionale, fiind întocmite în acest sens atât decizia de sanţionare pe persoană fizică, cât şi decizia de sancţionare pe persoană fizică, în acest sens existând o practică judecătorească deja prestabilită,

- fapta prejudiciabilă s-a manifestat prin neprezentarea tuturor actelor însoțitoare a mărfii , care în rezultat au generat nedeclararea/declararea neautentică a acesteia în modul stabilit de lege, actele în cauză fiind nemijlocit în posesia șoferului Gorchin Radu.

Astfel, susține că instanța de fond prin concluzia sa, precum că „*învinuirea adusă, nu poate fi bazată pe nişte copii simple a unor acte, care nici nu au fost autentificate în modul corespunzător, ori în cazul de faţă acestea nu au nici o forţă probantă, fapt pentru care nici instanţa nu le poate pune la baza unei hotărâri de învinuire”* contravine principiilor de calificare juridică a unei fapte prejudiciabile drept contravenţie, şi în principiu neagă mecanismul de calificare a unei acţiuni prejudiciabile drept „contravenţie”. Or la materialele cauzei contravenţionale, pe baza cărora instanţa a emis hotărârea, sunt anexate originalele, respectiv procesul verbal fiind anexat în original la materialele cauzei supuse judecării, probele fiind dobândite în mod legal de către agentul constatator, iar valoarea lor probatorie nu poate fi exclusă.

Deopotrivă la capitolul probatoriului menţionează că, fapta prejudiciabilă admisă de contravenient se dovedeşte prin: *sesizarea nr. 6200 din 22.12.2021, prin actele însoţitoare ale declaraţiei vamale nr. 2080173623 din 20.12.2021, prin declaraţia vamală nr. 2080174198 din 22.12.2021 depusă pentru marfa depistată ca fiind ”nedeclarată”* dar în special prin *invoice-ul nr. 17/12/2021 din 17.12.2021 cu greutatea brut de 37,2 kg/35,6 kg, în sumă de 140,91 USD, conform căruia agentul economic „Grand Secret” SRL importa uşi şi ramele lor din lemn - 3 seturi, tranzacţie gratuită pe care lipsea ştampila postului vamal de frontieră, fapt ce denotă nedeclararea mărfurilor atât la postul vamal de frontieră, cât şi la momentul vămuirii grupajului de mărfuri la postul vamal de destinaţie;*

- susține că este lipsită de veridicitate şi specificarea instanţei de fond precum că „*„prin ne prezenţa agentului constatator în şedinţa de judecată, instanţa nu poate reţine probele ce nu au fost examinate în cadrul şedinţei de judecată”,* or de către

instanţa de judecată a fost acceptat reprezentantul agentul constatator, Candu Eugenia, împuternicit pe bază de procură nr.28/24-613 din 19.01.2024.

În acelaşi context, menţionează, că în partea introductivă a hotărârii, instanţa indică că „ *cu participarea reprezentantului agentului constatator Candu Eugenia*”. Mai mult, de către instanţa de judecată nu a fost impusă obligativitatea de a se prezenta nemijlocit agentul constatator care a emis decizia de sancţionare.

- o altă critică se reteră la faptul că instanţa de fond menţionează şi face trimiteri la circumstanţe care nu au nici o tangenţă cu cauza respectivă creându-se că instanţa a confundat dosare deduse spre judecată, indicând că „*La caz, probatoriul se rezumă la identificarea unei persoane, în lipsa unor confirmări foto/video a acţiunilor/inacţiunilor acesteia*. *fiind lipsă inclusiv careva martori oculari, ce ar putea confirma temeinicia celor imputate sau a persoanei care a apelat nemijlocit a depus plângere este imposibil de a menţiona faptul că, cazul a fost examinat de agentul constatator corespunzător*, *si nu trezeşte dubii la capitolul de individualizare, fapt care vine în contradicţie cu prezumţia de nevinovăţie*, *erorile admise urmând a fi tratate în folosul contravenientei*, *astfel în detrimentul învinuirii aduse. Instanţa, remarcă că, în contextul specificului contravenţiei, agentul constatator era obligat de a cumula probatoriu corespunzător, în persoana unor martori care ar fi auzit sau care ar fi confirmat cele indicate de persona care a apelat politia.”*

În concluzie subliniază că organul vamal are ca atribuţii, inter alia, asigurarea respectării legislaţiei vamale şi fiscale, apărarea drepturilor şi intereselor legitime ale persoanei în cadrul activităţii vamale; încasarea drepturilor de import şi a drepturilor de export; exercitarea şi perfecţionarea controlului vamal, efectuarea vămuirii, asigurarea evidenţei drepturilor de import şi de export, a penalităţilor şi a amenzilor aplicate pentru contravenţiile vamale a căror administrare şi/sau evidenţă sunt atribuite, în conformitate cu legislaţia în vigoare, organelor vamale; autorizarea plasării bunurilor sub un regim vamal, supravegherea şi controlul acestui regim, şi alte atribuţii cu care este investit prin lege.

Prin urmare, în speţă agenţii constatatori au acţionat în vederea realizării dezideratelor sus enunţate, conducându-se strict de prevederile cadrului legal în vigoare, raportat nemijlocit la circumstanţele faptice ale cazului;

- pledează pentru admiterea prezentului recurs, aşa cum organul vamal competent, la documentarea şi examinarea cazului de contravenţie vamală din speţă a acţionat în spiritul protejării juridice a grupei de relaţii sociale care are o importanţă majoră pentru economia naţională şi infrastructura socială - *relaţiile sociale ce ţin de activitatea vamală*, exercitând pe deplin atribuţiile conform competenţei investite, acţionând insistent în vederea contracarării încălcării regulilor vamale, şi nu în ultimul rând respectând cu precădere dreptul la un proces echitabil de care beneficiază subiectul contravenţiei,

- atrage atenţia asupra faptului că concluziile instanţei de fond sunt nefondate, fiind bazate pe o apreciere superficială şi unilaterală a probelor materiale, fără a fi

dată o apreciere cuvenită argumentelor invocate de către agentul constatator al Biroului Vamal Centru şi înscrisurilor anexate la dosar, fapt ce vine în contradicţiei cu normele de drept procedural. Or, conform prevederilor art. 462 alin. (4) CC, în partea descriptivă a hotărârii se indică circumstanţele constatate în judecarea cauzei, probele pe care se întemeiază concluzia şi argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, normele de care s-a călăuzit instanţa. Respectiv în speţa, este cert faptul că soluţia instanţei de fond nu conţine o argumentare clară şi bine întemeiată din care să rezulte procesul adoptării şi deliberării soluţiei la care s-a ajuns;

- consideră că hotărârea emisă de instanţa de fond este unilaterală şi neîntemeiată, fapt ce presupune o încălcare a normelor procedurale sus enunţate, atrăgând la rândul său necesitatea casării acesteia.

4. În conformitate cu art. 3 alin. (1) Cod de Procedură Penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

La judecarea recursului, Colegiul Penal reieșind din modificările operate prin Legea nr. 245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional”, în vigoare din 22.08.2023), în temeiul art. 447 alin. (1), (2) Cod de Procedură Penală (în redacția Legii nr. 245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional”, în vigoare din 22.08.2023), Colegiul Penal a dispus examinarea cauzei penale în ordine de recurs, în lipsa părților, fiindu-le comunicat acestora despre data, ora și locul examinării cauzei penale și cu acordarea dreptului depunerii referinței.

În conform art.471 alin.(1) alin.(1) Cod Contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.

Fiind notificate de către instanța de recurs părțile la proces, în conformitate cu art.471 alin.(2) Cod Contravențional, agentul constatator, persoana în privința căruia a fost întocmit procesul verbal cu privire la contravenție și avocatul acesteia au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Chișinău, referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată. Deci, cauza contravențională se va examina în lipsa părților în procedură scrisă.

5. Examinând hotărârea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău consideră necesar de a respinge recursul declarat de agentul constatator împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 23 februarie 2024, ca fiind nefondat, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.1) lit. c) Cod contravențional, după examinarea recursului, *instanța de recurs respinge recursul şi menține hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.*

Din materialele dosarului, Colegiul Penal reține că 16 septembrie 2022, de către agentul constatator din cadrul Biroului Vamal Centru, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 6543/2022, în privința lui Gorchin Radu, în baza art. $43^{3,}$ 287 alin. (10) Cod contravențional pe faptul că la data de „*21.12.2021 în cadrul postului vamal „Chişinău 2 PVI. Cricova" de către specialistul în domeniul vămuirii, cet. Midari A., angajat al brokerului vamal ,,Broker Logistic S.R.L, a fost depusă declaraţia vamală nr. 2080173623, de plasare în regim vamal de Import definitiv al mărfurilor (uşi din metal), pentru agentul economic „Grand Secret" SRL c/f: 10010600022655. sosite din Belorusia. La momentul închiderii carnetului TIR nr. PX85058976, a fost depistată o divergentă de (37,2 kg) a greutăţii brutto în rub.11 a carnetului TIR, fiind declarată 16936,11 kg, greutatea cumulativă pentru 3 declaraţii vamale din grupaj 16898.91 kg, cu stabilirea unui neajuns de mărfuri. Urmare a explicaţiilor specialistului în domeniul vămuirii si şoferului Gorchin Radu Nicolae, angajat al agentului economic transportator ,,NEUTRAL- COM" SRL, c/f: 1003602012175 s-a stabilit existenţa invoice nr.17/12/2021 din 17.12.2021 cu greutatea brutto de 37.2kg/35.6kg, în sumă de 140.91 USD, conform căruia agentul economic „Grand Secret" SRL, importa (uşi şi ramele lor din lemn-3 seturi), tranzacţie gratuită pe care lipsea stampila postului vamal de frontieră, fapt ce denotă nedeclararea mărfurilor atât la postul vamal de frontieră, cât si la momentul vămuirii grupajului de mărfuri la postul vamal de destinaţie. Ulterior pentru lotul dat de mărfuri, de către specialistul în domeniul vămuirii, a fost depusă declaraţia vamală nr. 2080174198 din 22.12.2021, Astfel, prin nedeclararea mărfurilor organului vamal, la traversarea frontierei R. Moldova, cet. Gorchin Radu Nicolae a comis contravenţia ce cade sub incidenţa art. art. 13, 287 alin. 10 Cod contravenţional,,*.

Iar prin decizia din aceiași dată, Gorchin Radu a fost sancționat cu amendă în mărime de 100 unități convenționale, echivalentul a 5000 lei.

Nefiind de acord cu procesul verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare din 16.09.2022, avocatul Moruz Valentina în interesele lui Gorchin Radu a înaintat Biroului Vamal Centru, contestație prin care a solicitat anularea procesului verbal cu privire la contravenție și deciziei de sancționare din 16.09.2022 și încetarea procesului contravențional.

La 03.11.2022, Biroul Vamal Centru a remis contestația înaintată de avocatul Moruz Valentina în interesele lui Gorchin Radu, în instanță de judecată pentru examinare conform prevederilor legislației în vigoare.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 23 februarie 2024, a fost admisă contestația declarată de apărătorul Moruz Valentina în interesele lui Gorchin Radu și s-a încetat procesul contravenţional iniţiat în temeiul art. art.43^{1}, 287

alin. (10) Cod contravențional în privinţa lui Gorchin Radu, din motivul lipsei faptei contravenției.

6. Verificând legalitatea, obiectivitatea și corectitudinea hotărârii contestate, în raport cu motivele invocate de recurent, Colegiul Penal constată lipsa de careva temeiuri de fapt și de drept, întru casarea acesteia, astfel că la adoptarea soluției instanța de fond a ținut cont de rigorile art. 458 alin. (1) Cod Contravențional, care indică că „examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: lit. a) caracterul veridic al contravenției imputate; lit. b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; lit. c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; lit. d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante; lit. e) necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; lit. f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei”.

Reieșind din norma vizată, dar și analizând circumstanțele cauzei contravenționale, Colegiul Penal remarcă faptul că agentul constatator, nu a acumulat careva probe suficiente și verosimile întru susținerea actului de sancționare, astfel învinuirea înaintată lui Gorchin Radu, fiind bazată doar pe presupuneri.

Conform prevederilor art. 7 Cod contravențional, persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

În temeiul prevederilor art.442 alin. (1) Cod Contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

Conform art. 440 alin. (1) Cod contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Iar în temeiul art. 425 alin. (1) Cod contravențional, probele sunt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției și la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

Sub aspectul dat, instanța de recurs, relevă că afirmațiile invocate în actele contestate, poartă un caracter declarativ, neavând suport probatoriu de fapt, respectiv în contextul art. 461 Cod contravențional, această împrejurare, face incompatibilă menținerea în vigoare a actelor de sancționare.

În contextul expus, Colegiul Penal reiterează că în vederea determinării cui îi revine sarcina probei, trebuie să se stabilească mai întâi dacă fapta de care este acuzat contravenientul constituie „acuzație în materie penală”, în sensul art. 6 din Convenție. Criteriile folosite în mod constant în jurisprudența Curții pentru a se vedea dacă o acuzație constituie „acuzație în materie penală” sunt următoarele: clasificarea faptei potrivit dreptului național – potrivit dreptului intern, fapta săvârșită de contravenient atrage răspunderea contravențională; natura faptei incriminate, dacă se adresează tuturor cetățenilor și are aplicabilitate generală; natura și gravitatea sancțiunii aplicate.

Așadar, în ceea ce privește sancțiunea amenzii, elementul esențial în funcție de care Curtea analizează aplicabilitatea art. 6 este caracterul preventiv și punitiv, deci, scopul acesteia. Astfel, chiar în ipoteza în care cuantumul amenzii contravenționale este unul redus, art. 6 va fi aplicabil sub aspect penal, atâta timp cât amenda este un mijloc de constrângere a contravenientului și o măsură de prevenire a săvârșirii de noi fapte, ea neavând, deci, caracterul unei despăgubiri pentru acoperirea unui prejudiciu.

Ținând cont de cele trei criterii menționate mai sus, faptele de care este învinuit Gorchin Radu, reprezintă acuzații în materie penală în sensul art. 6 din Convenție, acesta beneficiind de prezumția de nevinovăție. Sarcina probei îi revine agentului constatator.

Așadar, cu respectarea principiului prezumției de nevinovăție, al egalității armelor, al contradictorialității și al dreptului la apărare impuse de exigențele art. 6 din Convenție și prevăzute de Codul contravențional al RM, s-a oferit posibilitatea propunerii de probe către ambele părți ale procesului contravențional.

Colegiul penal apreciază justețea concluziilor primei instanțe, care a încetat procesul contravențional în privința lui Gorchin Radu în temeiul art. 43/1, 287 alin.(10) Cod contravențional.

Agentului constatator din cadrul Biroului Vamal Centru i-a revenit atribuțiile de administrare a probelor în cadrul procesului contravențional în procesul de constatare a comiterii contravenției și formulării acuzației în materia contravențională.

Procesul-verbal cu privire la contravenție, în acest sens, în calitate de probă manifestă o valoare esențială pentru probarea constatării contravenției.

Examinarea obiectivă a cauzei în instanța de judecată urma a avea loc cu prezentarea în original a actului juridic probatoriu indicat – Procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 6543/2022 din 16.09.2022. Acesta însă nu a fost prezentat de către Biroul Vamal Centru în act original, ci în copie necertificată. Respectiv, aprecierea dată de prima instanță în acest sens a manifestat o justificare temeinică și legală.

Obiecția expusă în recurs în acest sens nu suferă justificare, or atît la dosarul pe suport de hîrtie, cît și în varianta electronică, scanată în Programul integrat de gestionare a dosarelor, fiind scanate actele imediat la parvenirea dosarului în instanța de judecată, se atestă, că Biroul Vamal Centru a prezentat nu originalul, ci copia Procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 6543/2022 din 16.09.2022.

Respectiv, ca probă esențială, care să demonstreze vinovăția lui Gorghin Radu, nu a fost administrat justificat copia Procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 6543/2022 din 16.09.2022 de către prima instanță, fapt ce a determinat concluzia despre lipsa probelor în justificarea vinovăției persoanei și soluția de încetare pe motivul lipsei faptei.

Suplimentar la argumentele expuse în hotărîrea recurată, cu raportare la motivele invocate în cererea de recurs, sub aspectul analizei Deciziei asupra cauzei de contravenție vamală nr. 6543/22 din 16.09.2022, instanța de recurs apreciază următoarele:

Conform art. 96 alin. (1) din Regulamentul de aplicare a destinaţiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1140 din 02.11.2005, Titularul de tranzit vamal este transportatorul mărfurilor, iar în cazul mărfurilor tranzitate conform prevederilor tranzitului comun, titularul de tranzit este principalul obligat. Titularul de tranzit este obligat să depună la biroul vamal de plecare, direct sau prin reprezentant, o declaraţie vamală de tranzit.

La caz, nu a fost operațiune de tranzit vamal, ci de import definitiv, contrar argumentelor recurentului.

Conform dispoziţiei pct. l Capitolul XV al Regulamentului cu privire la modul de aplicare a Convenţiei vamale relativ la transportul internaţional de mărfuri sub acoperirea carnetului TIR (Convenţia TIR, 1975), aprobat prin HG nr. 1086 din 25.11.1997 (în *vigoare la momentul transportării mărfurilor peste frontiera vamală de către SRL "Neutral Corn"),* care stabilea că: 1. Transportatorul de mărfuri, care efectuează operaţia conform procedurii TIR, în caz de încălcare a procedurilor Codului vamal, poartă răspundere în conformitate cu acest Cod.

La caz, transportator al mărfurilor a fost SRL ”Neutral-Com”, care este titularul de tranzit vamal, principalul obligat, cu obigația de prezentare a declarației vamale de tranzit și poartă răspundere conform Codului Vamal.

Gorchin Radu nu se identifică cu SRL ”Neutral-Com”, fiind dedusă din materialele cauzei, că era angajat al numitei entități juridice cu titlu de șofer.

Potrivit art. 17 alin. (4) Cod contravenţional, răspunderea contravenţională a persoanei juridice nu exclude răspunderea persoanei fizice sau, după caz, a persoanei cu funcţie de răspundere pentru contravenţia săvârşită.

Șoferul Gorchin Radu nu a întocmit declarația vamală nr. 2080I73623, ci, precum a stabilit agentul constatator Profire Andrei în decizia asupra cazului de contravenție vamală nr. 6543/222 din 16.09.2022, acest fapt a fost efectuat de către specialistul în domeniul vămuirii Midari A., angajat al brokerului vamal ”Broker Logistic”SRL, care a și depus declarația vamală de plasare în regim vamal de import definitiv al mărfurilor (uși din metal) pentru agentul economic ”Grand Secret”SRL.

Se reține, că agentul constatator a stabilit neajuns de mărfuri cu greutatea de 37,2 kg, în calitate de divergență a greutății brut din rubrica 11 a carentului TIR în condițiile declarării a 16936,11 kg, în timp ce greutatea cumulativă pentru 3 declarații

vamale din grupa a fost de 16898,91 kg. În acest sens, neajunsul de marfă nu urma a fi catalogat drept nedeclarare a mărfurilor, în calitate de acțiune a șoferului de camion.

Marfa importată de ”Grand Secret”SRL (uși și lamele din lemn- 3 seturi) – tranzacție gratuită conform Invoice nr. 17/12/2021 din 17.12.2021 cu greutatea brut de 37,2 kg în suma de 140,91 USD, a fost totuși declarată prin Declarația vamală nr. 208OI74198 din 22.12.2021, fapt recunoscut în decizia asupra cazului cu privire la contravenție de către agentul constatator din 16.09.2022.

Respectiv, la emiterea deciziei contestate nr. 6534/22 din 16.09.2022, prin care Gorchin Radu a fost sancționat cu amendă în mărime de 5000 lei, nu s-a luat în considerație, că mărfurile totuși au fost declarate organului vamal încă la data de 22.12.2021, deși decizia de examinare și sancționare a fost emisă la 16.09.2022.

Respectiv, la examinarea cauzei contravenționale și emiterea deciziei de sancționare în privința lui Gorghin Radu, agentul constatator Profire Andrei, șeful postului vamal ”Chișinău 2 PVI Cricova” a biroului vamal Centru nu a manifestat diligența necesară pentru administrarea conformă a probatoriului și a emis o decizie ilegală.

La examinarea cauzei în prima instanță și în instanța de recurs nu au fost înlăturate dubiile privind legalitatea întocmirii Procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 6543/22 din 16.09.2022 în sensul demonstrării vinovăției lui Gorchin Radu.

În conformitate cu jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, instanțele de judecată sunt obligate să demonstreze vinovăția inculpatului prin adoptarea unor soluții motivate. Lipsa motivelor reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil: …în cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a-i oferi părții care le-a formulat posibilitatea de a ști dacă o anumită susținere a fost neglijată sau respinsă, acest fapt va fi considerat o încălcare a dreptului la un proces echitabil. (*Ruiz Torija v. Spania*, 9 decembrie 1994, § 29; *Papon v. Franța (nr. 2)*, dec., 15 noiembrie 2001; *Boldea v. Romînia*, 15 februarie 2007, § 30).

Pe fundalul celor descrise, Colegiul Penal relevă că în cauză există un dubiu care nu poate fi înlăturat prin administrarea altor probe, dubiu care profită contravenientului, potrivit principiului *in dubio pro reo*.

În lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, Colegiul Penal reține că acesta este un principiu complementar prezumției de nevinovăție. Înainte de a fi o problemă de drept, principiul *in dubio pro reo* este o problemă de fapt. Înfăptuirea justiției cere ca judecătorii să nu se întemeieze, în hotărârile pe care le pronunță, pe probabilități, ci pe certitudini dobândite pe bază de probe decisive, complete, sigure, în măsură să reflecte realitatea obiectivă.

Or, potrivit art. 375 alin. (3) Cod contravențional al Republicii Moldova și în special, potrivit principiului *in dubio pro reo*, toate dubiile care nu pot fi înlăturate în condițiile legii trebuie apreciate în favoarea persoanei învinuite. De asemenea, pentru

respectarea principiului prezumției nevinovăției, simpla constatare *ex propriis sensibus* a agentului constatator nu este suficientă pentru ca instanța să stabilească vinovăția unei persoane.

Pe cale de consecință, Colegiul Penal reiterează inadmisibilitatea de drept de a dispune tragerea persoanei la răspundere contravențională, în lipsa unei învinuiri concrete, veridice și demonstrate, or, o asemenea hotărâre, ar atrage inevitabil încălcarea principiilor de drept, or instanța de recurs reiterează că la caz, probatoriu administrat de către agentul constatator se rezumă la identificarea unei persoane, în lipsa probatoriului administrat conform cadrului normativ, fapt care vine în contradicție cu prezumția de nevinovăție, erorile admise urmând a fi tratate în folosul contravenientei, astfel, în detrimentul învinuirii aduse.

Astfel, Colegiul Penal mai consideră, că recursul declarat la caz reprezintă de fapt dezacordul recurentului cu aprecierea instanței de judecată, or instanța de recurs consideră aprecierea instanței de fond una clară, certă și bine motivată, iar careva probe și temeiuri de casare a acesteia nu au fost depistate.

În această ordine de idei, Colegiul Penal conchide, că argumentele invocate în recurs, nu și-au găsit confirmare în procesul verificării legalității în ordinea controlului ierarhic superior, motiv pentru care acesta urmează a fi respins ca nefondat, cu menținerea fără modificări a hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 23 februarie 2024.

7. În conformitate cu prevederile art. 473 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod Contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E:

Se respinge, ca nefondat, recursul declarat de către *șeful adjunct al Biroului Vamal Centru, Cebanenco Vladimir* și menține hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 23 februarie 2024, prin care a fost admisă contestația declarată de apărătorul Moruz Valentina în interesele lui Gorchin Radu și s-a încetat procesul contravenţional iniţiat în temeiul art. art.43[1], 287 alin. (10) Cod contravențional în privinţa lui Gorchin Radu, din motivul lipsei faptei contravenției.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului,

Judecător Robu Oxana

Judecător Budeci Vitalie

Judecător Schibin Vladislav